

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2019
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	06.05.2020
Avaldamismärge:	RT I, 12.12.2018, 51

Lõhkematerjaliseadus¹

Vastu võetud 07.06.2017

[RT I, 21.06.2017, 1](#)

jõustumine 04.07.2017

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
13.06.2018	RT I, 29.06.2018, 3	01.07.2018
21.11.2018	RT I, 12.12.2018, 3	01.01.2019, seaduses asendatud läbivalt sõnad „Tehnilise Järelevalve Amet” sõnadega „Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet” vastavas käändes.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Seaduse reguleerimis- ja kohaldamisala

- (1) Käesolev seadus sätestab avaliku korra ja julgeoleku tagamise eesmärgil nõuded lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitlemisele.
- (2) Kui lõhkematerjali või pürotehnilise toote käitlemisele on kehtestatud nõuded muu seadusega, kohaldatakse käesolevat seadust ainult nende nõuete osas, mida ei ole reguleeritud muu seadusega.
- (3) Käesolevat seadust ei kohaldata julgeolekuasutuse, Kaitseväe, Kaitseliidu, Politsei- ja Piirivalveameti, riikliku ekspertiisiasutuse, Päästeameti, riigi- ja sisekaitselise õppeasutuse, rahvusvahelise kokkuleppe alusel Eestis viibivate välisriigi relvajõudude ning välislepingus sätestatud juhtudel rahvusvahelise sõjalise peakorteri valduses olevale lõhkematerjalile ja pürotehnilisele tootele ning nende käitlemisele nimetatud asutuste, relvajõudude ja rahvusvahelise sõjalise peakorteri vastutusel.
- (4) Käesolevat seadust ei kohaldata mänguasja löökkapslis olevale pürotehnilisele tootele.
- (5) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seadust käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

§ 2. Lõhkematerjal, lõhkeaine ja lõhkematerjali käitlemine

- (1) Lõhkematerjal on käesoleva seaduse tähenduses lõhkeaine ja lõhkeainet sisaldav toode, mida käsitletakse lõhkematerjalina ohtlike kaupade transporti käsitlevates ÜRO soovitustes ning mis kuulub ohtlike veoste rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkuleppe lisade kohaselt esimesse ohuklassi.
- (2) Lõhkeaine on keemiline ühend või ainete mehaaniline segu, mis võib füüsilise mõjutuse, keemilise reaktsiooni või teise aine detonatsiooni toimel plahvatada õhuhapnikuta.
- (3) Lõhkematerjali käitlemine on lõhkematerjali valmistamine, võõrandamine, omandamine, valdamine, hoidmine, vedu, kasutamine, hävitamine ja pürotehnilise toote valmistamine.

(4) Lõhkematerjali valmistamine on tegevus, mille tulemusena valmib lõhkematerjal. Lõhkematerjali valmistamiseks loetakse ka lõhkematerjali vormimist, selle komponentide segamist, lõhkematerjali pakkimist ja lõhkamisvahendisse paigutamist.

(5) Pürotehnilise toote valmistamine on tegevus, mille tulemusena valmib pürotehniline toode või mis muudab pürotehnilise toote omadusi enne selle kasutamist. Valmistamiseks ei peeta pürotehnilise toote ettevalmistamist vahetult enne selle kasutamist ilutulestiku tegemise kohas.

§ 3. Pürotehniline toode, pürotehniline aine, ilutulestik ja pürotehnilise toote käitlemine

(1) Pürotehniline toode on toode, mis on mõeldud kuumuse, valguse, heli, gaasi, suitsu või nende nähtuste kombinatsiooni saamiseks mitteplahvatusliku eksotermilise keemilise reaktsiooni abil ja mis sisaldab lõhkeainet või pürotehnilist ainet.

(2) Pürotehniline aine on aine või ainete segu, mis on mõeldud tekitama mitteplahvatusliku iseeneslikult kulgeva eksotermilise reaktsiooni tulemusel soojust, valgust, heli, gaasi, suitsu või nende nähtuste kombinatsiooni.

(3) Ilutulestik on vaatemäng, mis põhineb ilutulestikuks mõeldud pürotehnilise toote kasutamisel tekkival valgus-, suitsu- või heliefektil.

(4) Pürotehnilise toote käitlemine on pürotehnilise toote võõrandamine, omandamine, valdamine, hoidmine, vedu, kasutamine ja hävitamine.

§ 4. Pürotehniliste toodete kategooriatesse jaotamine

(1) Pürotehnilise toote tootja jaotab Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/29/EL pürotehniliste toodete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 178, 28.06.2013, lk 27–65) kohaldamisalas olevad pürotehnilised tooted kategooriatesse nende kasutusviisi, otstarbe, ohu- ja mürataseme järgi. Kategooriatesse jaotamise kinnitab pürotehniliste toodete vastavushindamisega tegelev teavitatud asutus.

(2) Ilutulestikuks mõeldud pürotehnilised tooted jaotatakse järgmistesse kategooriatesse:

1) F1-kategooria – väga madala ohutasemega ja minimaalse müratasemega pürotehniline toode, mis on ette nähtud kasutamiseks piiratud alal ning elamu siseruumis;

2) F2-kategooria – madala ohutasemega ja madala müratasemega pürotehniline toode, mis on ette nähtud kasutamiseks väljas piiratud alal;

3) F3-kategooria – keskmise ohutasemega pürotehniline toode, mis on ette nähtud kasutamiseks väljas suurel avatud alal ja mille müratase ei kahjusta inimese tervist;

4) F4-kategooria – kõrge ohutasemega pürotehniline toode, mida võib kasutada üksnes erialateadmistega isik ja mille müratase ei kahjusta inimese tervist.

(3) Teatri pürotehnilised tooted jaotatakse järgmistesse kategooriatesse:

1) T1-kategooria – madala ohutasemega pürotehniline toode;

2) T2-kategooria – pürotehniline toode, mida võib kasutada üksnes erialateadmistega isik.

(4) Muud pürotehnilised tooted jaotatakse järgmistesse kategooriatesse:

1) P1-kategooria – madala ohutasemega pürotehniline toode, mis ei ole ilutulestikuks mõeldud toode ega teatri pürotehniline toode;

2) P2-kategooria – pürotehniline toode, mis ei ole ilutulestikuks mõeldud toode ega teatri pürotehniline toode ja mida võib kasutada üksnes erialateadmistega isik.

(5) Erialateadmistega isik on käesoleva seaduse tähenduses isik, kellel on kompetentsus käidelda F4-, T2- või P2-kategooria pürotehnilist toodet. F4- ja T2-kategooria puhul on erialateadmistega isik pürotehniku kutse- või pädevustunnistust omav isik. P2-kategooria puhul on erialateadmistega isik asjakohase koolituse läbinud ja P2-kategooria pürotehnilise toote käitlemiseks kompetentsuse omandanud isik.

(6) Teatri pürotehniline toode on pürotehniline toode, mis on mõeldud kasutamiseks sise- või välislaval, filmi- ja teleloomingus või muul sellesarnasel eesmärgil.

2. peatükk

Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitlemise üldnõuded ning nõuded käitlejale

1. jagu

Käitlemisnõuded

§ 5. Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitlemisele esitatavad nõuded

(1) Lõhkematerjali ja pürotehnilist toodet tuleb käidelda viisil, mis ohutusnõuete järgimise ning muu tavalise ja tõenäolise asjaolu korral võimaldab tagada inimese elu ja tervise, asja ja keskkonna ohutuse ning asjakohasel juhul ka julgeoleku.

(2) Ohutus on käesoleva seaduse tähenduses seisund, mis on saavutatud, rakendades abinõusid, et vältida õnnetust ja õnnetuse korral tulla toime selle tagajärgedega.

(3) Julgeolek on käesoleva seaduse tähenduses seisund, mis on saavutatud, rakendades abinõusid, et vältida lõhkematerjali õigusvastast käitlemist.

(4) Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitleja (edaspidi koos *käitleja*) tagab tehniliste ja muude abinõude rakendamisega enda valduses oleva lõhkematerjali või pürotehnilise toote hoidmise viisil ja tingimustes, mis välistavad kõrvalise isiku juurdepääsu. Lõhkematerjali ei tohi jätta valveta. See nõue kehtib ka lõhkematerjali või pürotehnilise toote valmistamiseks kasutatava ohtlikust ainekomponeendi hoidmise kohta.

(5) Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote ohutuks käitlemiseks peab käitlejal olema vajalik personal, sobiv käitlemiskoht ja piisavad tehnilised vahendid.

(6) Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitlemisele esitatavad nõuded kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 6. Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käibe jälgitavuse tagamine

(1) Lõhkematerjali käitleja, pürotehnilise toote tootja ja importija tagavad nende käideldava lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käibe jälgitavuse. Käibe jälgitavus tagatakse toodete identifitseerimise ja arvestuse pidamisega.

(2) Andmeid käibe kohta tuleb säilitada vähemalt kümme aastat pärast tehingu toimumist, lõhkematerjali kasutamist, hävitamist või pürotehnilise toote puhul pärast toote turule laskmist.

(3) Käesoleva seaduse §-s 4 nimetatud kategooria pürotehnilise toote vastavushindamist teinud teavitatud asutus peab registrit pürotehniliste toodete kohta, millele ta on andnud EÜ tüübihindamissertifikaadi. Teavitatud asutus hoiab registri ajakohasena ja teeb selle internetis avalikult kättesaadavaks. Registris olevat teavet säilitatakse vähemalt kümme aastat alates kuupäevast, kui teavitatud asutus andis sertifikaadi või kinnituse.

(4) Tegevuse lõpetamisel annab lõhkematerjali käitleja, pürotehnilise toote tootja või importija andmed toodete käibe kohta üle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile.

(5) Nõuded lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käibe jälgitavuse tagamisele ning lõhkematerjali arvestuse pidamisele kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 7. Õnnetusest ning lõhkematerjali ja pürotehnilise toote seaduslikust valdusest väljumisest teavitamise kohustus

(1) Käitleja teavitab lõhkematerjali või pürotehnilise toote käitlemisel toimunud õnnetusest viivitamata Häirekeskust. Häirekeskus edastab õnnetuse kohta saadud teabe esimesel võimalusel Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile, ja kui õnnetusega kaasnes inimese tervisekahjustus või surm, siis ka Politsei- ja Piirivalveametile ning Kaitsepolitseiametile.

(2) Käitleja teavitab lõhkematerjali seaduslikust valdusest väljumisest ning suuremas koguses kui 20 kilogrammi pürotehnilise toote seaduslikust valdusest väljumisest viivitamata Politsei- ja Piirivalveametit.

(3) Lõhkematerjali seaduslikust valdusest väljumise korral edastab Politsei- ja Piirivalveamet saadud teabe viivitamata Kaitsepolitseiametile.

§ 8. Leidud lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitlemine

(1) Isik, kes on leidnud lõhkematerjali või pürotehnilist toodet sisaldava leiut, peab sellest viivitamata teavitama Häirekeskust.

(2) Leidja peab võimaluse korral tagama leiut puutumatus leiukohal. Leidja ei omanda lõhkematerjali või pürotehnilist toodet sisaldavat leidu, samuti ei maksta talle leiutasu.

§ 9. Pärandvaras oleva lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitlemine

(1) Kui pärandvara hulka kuulub või pärandaja seaduslikus valduses oli lõhkematerjal või F4-, T2- või P2-kategooria pürotehniline toode või mis tahes pürotehnilisi tooteid üle 20 kilogrammi, peab pärija, testamenditäitja või pärandi hooldaja sellest viivitamata teavitama Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teavitab pärijat, testamenditäitjat või pärandi hooldajat lõhkematerjali või pürotehnilise toote käitlemise nõuetest.

(2) Pärijal, testamenditäitjal ja pärandi hooldajal on õigus kuue kuu jooksul pärandi avanemise hetkest arvates omandada tegevusluba lõhkematerjali või pürotehnilise toote käitlemiseks või võõrandada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lõhkematerjal või pürotehniline toode isikule, kellel on õigus sellist toodet omada.

(3) Pärija, testamenditäitja ja pärandi hooldaja tagavad pärandvaras oleva lõhkematerjali ja pürotehnilise toote hoidmise nõuetekohaselt või annavad lõhkematerjali ja pürotehnilise toote üle isikule, kes neid nõudeid täidab. Pärandvaras oleva lõhkematerjali ja pürotehnilise tootega seotud tehingud ja toimingud tuleb kooskõlastada Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametiga.

(4) Kui pärija, testamenditäitja ja pärandi hooldaja ei täida käesolevast seadusest tulenevaid kohustusi või ei kasuta käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud õigust, tuleb lõhkematerjal või pürotehniline toode üle anda Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile.

§ 10. Pankrotivaras oleva lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitlemine

(1) Kui pankrotihalduri valitsemisel oleva pankrotivara hulka kuulub lõhkematerjal või F4-, T2- või P2-kategooria pürotehniline toode või pürotehnilisi tooteid üle 20 kilogrammi, peab pankrotihaldur sellest teavitama Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teavitab pankrotihaldurit lõhkematerjali või pürotehnilise toote käitlemise nõuetest.

(2) Lõhkematerjaliga ning F4- ja T2-kategooria pürotehnilise tootega seotud tehingud ja toimingud tuleb kooskõlastada Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametiga.

(3) Kui pankrotihaldur ei täida käesolevast seadusest tulenevaid kohustusi, tuleb lõhkematerjal või pürotehniline toode üle anda Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile.

§ 11. Täitemenetlus lõhkematerjali ja pürotehnilise toote puhul

(1) Kohtutäitur võib täitemenetluse käigus lõhkematerjali või pürotehnilist toodet võõrandada üksnes selle omandamise õigust omavale isikule. Võõrandatav lõhkematerjal või pürotehniline toode peab vastama nõuetele.

(2) Lõhkematerjaliga ning F4- ja T2-kategooria pürotehnilise tootega seotud tehingud ja toimingud tuleb kooskõlastada Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametiga.

(3) Kui kohtutäitur ei täida käesolevast seadusest tulenevaid kohustusi, tuleb lõhkematerjal või pürotehniline toode üle anda Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile.

2. jagu

Tegevusloakohustus ja nõuded käitlejale

§ 12. Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitleja loakohustus

(1) Lõhkematerjali ja pürotehnilist toodet võib käidelda vaid tegevusloa alusel.

(2) Käesoleva seaduse kohast tegevusluba ei pea olema:

1) F1-, F2-, F3-, T1- ja P1-kategooria pürotehnilise toote omandamiseks, valdamiseks, kasutamiseks, veoks ning hoidmiseks oma tarbeks;

2) F1-, T1- ja P1-kategooria pürotehnilise toote hoidmisel ja võõrandamisel majandustegevuses;

3) P2-kategooria pürotehnilise toote käitlemisel erialateadmistega isiku poolt;

4) laeva ohutusvarustuses, lennundus- või kosmosetööstuses kasutatava pürotehnilise toote käitlemisel ettenähtud otstarbel;

5) lõhkematerjali ja pürotehnilise toote veoteenuse osutamisel;

6) relvaseaduse kohast tegevusluba omaval isikul relvaseaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktis lubatud koguses ja tingimustel laskemoona ning püssirohu hoidmisel, võõrandamisel ja kasutamisel.

(3) Netomass on tootes sisalduva lõhkeaine või pürotehnilise aine mass. Käesolevas seaduses kilogrammides mõõdetava kogusena mõeldakse netomassi.

(4) Eeldatakse, et oma tarbeks vajalike pürotehniliste toodete netomass kokku ei ületa 20 kilogrammi.

(5) Käesoleva seaduse kohast tegevusluba ei pea olema isikul, kes soovib Eestis lõhkematerjali või pürotehnilist toodet kasutada ajutiselt ja kellel on mõne teise Euroopa Liidu liikmesriigi või Euroopa Majanduspiirkonna

lepinguriigi (edaspidi koos *liikmesriik*) antud tegevusluba. Selline isik peab vähemalt kümme tööpäeva enne Eestis lõhkematerjali või pürotehnilise toote kasutamise alustamist teavitama Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit ja järgima Eestis tegutsedes lõhkematerjali ja pürotehnilise toote kasutamisele kehtestatud nõudeid.

§ 13. Tegevusloa taotlemine

(1) Tegevusloa annab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(2) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet edastab lõhkematerjali käitleja tegevusloa taotluse Politsei- ja Piirivalveametile ning Kaitsepolitseiametile, kes oma pädevuse piires kooskõlastavad või jätavad taotluse põhjendatult kooskõlastamata 14 tööpäeva jooksul dokumentide laekumise päevast arvates.

(3) Tegevusloa taotluses esitatakse lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud andmetele:

- 1) käitlemise korraldaja ees- ja perekonnanimi, isikukood, selle puudumise korral sünniaeg, ja elukoht;
- 2) lõhkematerjali käitleja tegevusloa taotluse puhul nimekirja isikutest, kellel on lähtuvalt varalisest osalusest või ametipositsioonist õigus mõjutada ettevõtte tegevust, ning kus on märgitud isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood, selle puudumise korral sünniaeg, ja elukoht ning juriidilise isiku puhul nimi, asukoht ja registrikood;
- 3) pürotehnilise toote käitleja tegevusloa taotluse puhul taotleja nimi, asukoht ja registrikood;
- 4) ülevaade tegevusalaga seonduvatest käitlemiskohtadest, kui see on asjakohane.

(4) Kui tegevusloa taotlust ei vaadata taotluse lahendamiseks ettenähtud tähtaja jooksul läbi, ei ole tegevusluba tähtaja möödumisel taotlejale vaikimisi antud.

(5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teavitab Politsei- ja Piirivalveametit ning Kaitsepolitseiametit tegevusloa andmisest, tegevusloa kehtivuse peatamisest ja kehtetuks tunnistamisest.

§ 14. Tegevusloa kontrolliese

(1) Lõhkematerjali käitleja tegevusluba antakse, kui:

- 1) taotlejat või isikut, keda on nimetatud käesoleva seaduse § 13 lõike 3 punktis 2, § 16 lõikes 1 või §-s 17 või 18, ei ole karistatud esimese astme kuriteo, riigivastase süüteo või süüteo eest, mis pandi toime lõhkematerjali, pürotehnilist toodet, laskemoona, lõhkeseadeldist või tulirelva kasutades, või on tema karistusandmed karistusregistrist kustutatud;
- 2) taotleja lõhkematerjali käitlemise korraldaja vastab nõuetele;
- 3) tegevusloa andmine ei kujuta ohtu avalikule korrale ega riigi julgeolekule.

(2) Pürotehnilise toote käitleja tegevusluba antakse, kui:

- 1) teda, tema seadusjärgset esindajat ega pürotehnilise toote käitlemise korraldajat ei ole karistatud esimese astme kuriteo, riigivastase süüteo või süüteo eest, mis pandi toime lõhkematerjali, pürotehnilist toodet, laskemoona, lõhkeseadeldist või tulirelva kasutades, või on tema karistusandmed nimetatud kuritegude kohta karistusregistrist kustutatud;
- 2) taotleja pürotehnilise toote käitlemise korraldaja vastab nõuetele.

§ 15. Tegevusloa kehtivuse lõppemise ja peatamise ning tegevusloa kehtetuks tunnistamise tagajärjed

(1) Tegevusloa kehtivuse lõppemise, peatamise või tegevusloa kehtetuks tunnistamise korral peab tegevusloa omaja tagama tema valduses oleva lõhkematerjali hoiuleandmise selleks õigustatud isikule või tagama selle nõuetekohase valve ja kaitse kuni lõhkematerjali võõrandamiseni, hävitamiseni või tegevusloa kehtivuse peatamise lõpetamiseni.

(2) Käesolevas paragrahvis sätestatud kohaldatakse ka pürotehnilise toote käitlemise tegevusloa kehtivuse lõppemise, peatamise või tegevusloa kehtetuks tunnistamise korral sellise pürotehnilise toote osas, mis tingis tegevusloakohustuse.

3. jagu

Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitleja personal ning nende nõuetele vastavuse hindamine ja tõendamine

§ 16. Lõhkematerjali vahetu käitleja

(1) Lõhkematerjali vahetu käitleja käesoleva seaduse tähenduses on isik, kellel oma tööülesannete või kutsetegevuse tõttu on kokkupuude lõhkematerjaliga.

(2) Lõhkematerjali vahetu käitleja ei või olla isik, kes on:

- 1) piiratud teovõimega;

- 2) karistatud esimese astme kuriteo eest ja neid karistusandmeid ei ole karistusregistrist kustutatud;
- 3) karistatud riigivastase süüteo või süüteo eest, mis pandi toime lõhkematerjali, pürotehnilist toodet, laskemoona või tulirelva kasutades või mis on nimetatud süüteo objektiks, ja neid karistusandmeid ei ole karistusregistrist kustutatud;
- 4) tagaotsitav või käesoleva lõike punktis 3 nimetatud süüteos kahtlustatav või süüdistatav.

(3) Lõhkematerjali käitleja peab lõhkematerjali vahetute käitlejate nimekirja. Nimekirjas märgitakse isiku ees- ja perekonnanimi, isikukood, selle puudumise korral sünniaeg, ja elukoht ning isiku ametikoha nimetus. Käitleja esitab nimekirja ja selles tehtavad muudatused Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile.

§ 17. Lõhkaja ja lõhkemeister

(1) Lõhkaja on isik, kellele on antud kutsetunnistus, mis annab õiguse lõhketöö tegemiseks. Lõhkaja võib lõhketööd teha ainult lõhkemeistri järelevalve all ja juhendamisel.

(2) Lõhkaja peab:

- 1) olema vähemalt 19-aastane;
- 2) olema läbinud erialase väljaõppe ja omama vähemalt neljakuulist töökogemust lõhketööde valdkonnas;
- 3) vastama käesoleva seaduse § 16 lõikes 2 sätestatule.

(3) Lõhkemeister on isik, kellele on antud kutsetunnistus, mis annab õiguse teha lõhketööd iseseisvalt.

(4) Lõhkemeister peab:

- 1) olema vähemalt 21-aastane;
- 2) olema läbinud erialase väljaõppe ja omama vähemalt kuuekuulist töökogemust lõhkajana;
- 3) vastama käesoleva seaduse § 16 lõikes 2 sätestatule.

§ 18. Lõhkematerjali käitlemise korraldaja

(1) Lõhkematerjali käitlemise korraldaja on vastutav isik, kellele on antud lõhkematerjali käitlemise korraldaja pädevustunnistus või vähemalt 6. taseme kutsetunnistus, mis võimaldab käidelda lõhkematerjali.

(2) Lõhkematerjali käitlemise korraldaja ülesanne on:

- 1) tagada lõhkematerjali ohutu käitlemine ja käibe korraldamine õigusaktides sätestatud nõuete kohaselt;
- 2) juhendada lõhkematerjali vahetatud käitlejat ja koordineerida tema tegevust.

(3) Lõhkematerjali käitlemise korraldaja peab:

- 1) olema vähemalt 21-aastane;
- 2) omama erialast ettevalmistust ja vähemalt aastast töökogemust lõhkematerjalide valdkonnas;
- 3) tundma töövaldkonda reguleerivaid õigusakte;
- 4) vastama käesoleva seaduse § 16 lõikes 2 sätestatule.

§ 19. Pürotehnik

(1) Pürotehnik on isik, kellele on antud kutsetunnistus, mis annab õiguse ilutulestikku korraldada F4- ja T2-kategooria pürotehnilise tootega.

(2) Pürotehnik peab:

- 1) olema läbinud erialase väljaõppe;
- 2) omama erialast töökogemust ilutulestiku lähiprofiilil olevatel töödel;
- 3) omama teadmisi ulatuses, mis tagab ilutulestiku tegemise ohutuse;
- 4) vastama käesoleva seaduse § 16 lõikes 2 sätestatule.

§ 20. Pürotehnilise toote käitlemise korraldaja

(1) Pürotehnilise toote käitlemise korraldaja on vastutav isik, kellele on antud pürotehnilise toote käitlemise korraldaja pädevustunnistus või vähemalt 5. taseme pürotehniku kutsetunnistus.

(2) Pürotehnilise toote käitlemise korraldaja ülesanne on:

- 1) tagada ettevõttes pürotehnilise toote ohutu käitlemine ja käibe korraldamine õigusaktides sätestatud nõuete kohaselt;
- 2) pürotehnilise toote võõrandamise korral juhendada ja nõustada pürotehnilise toote müüjat ulatuses, mis tagab ohutusnõuete täitmise ja tarbijale pürotehnilise toote kasutamiseks vajaliku teabe andmise;
- 3) pürotehnilise toote käitlemisel koordineerida ettevõtte töötajate tegevust.

(3) Pürotehnilise toote käitlemise korraldaja peab:

- 1) olema vähemalt 21-aastane;
- 2) vastama käesoleva seaduse § 16 lõikes 2 sätestatule;
- 3) olema läbinud erialase väljaõppe ja omama vähemalt aastast asjakohast töökogemust.

(4) Erandina käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatust võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet lubada pürotehnilise toote käitlemise korraldajana tegutseda ka kemikaaliseaduse kohast ohutusnõuniku tunnistust

omaval isikul, kelle kompetentsus vastab valdavas osas pürotehnilise toote käitleja tegevuslooga hõlmatud tegevustele.

§ 21. Lõhkaja, lõhkemeistri ja pürotehniku tervisekontroll

(1) Lõhkaja, lõhkemeistri ja pürotehniku tervise seisund peab vastama tervisenõuetele. Tervise seisundi vastavus tervisenõuetele tehakse kindlaks enne tööle asumist ja töötamise ajal perioodiliselt korraldatava tervisekontrolliga ning seda tõendatakse tervisetõendiga.

(2) Lõhkaja, lõhkemeistri ja pürotehniku tervisenõuded ning tervisekontrolli sageduse ja korra kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#).

§ 22. Isiku nõuetele vastavuse hindamine ja tõendamine

(1) Käesoleva seaduse §-des 17–20 nimetatud isikute kompetentsuse vastavust nõuetele tõendatakse kutse seaduse kohase kutsetunnistusega, võttes arvesse käesolevas seaduses pädevustunnistuse kohta sätestatud.

(2) Kutset andva organi puudumise korral tõendatakse isiku kompetentsust Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti antud pädevustunnistusega. Sõltumata kutset andva organi olemasolust on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil õigus anda käitlemise korraldaja pädevustunnistusi.

(2¹) Pädevuseksam on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti korraldatav lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitleja personali erialaste teadmiste ja oskuste kontroll pädevustunnistuse andmisel. Kui pädevustunnistuse taotleja kompetentsus on tõendatud erialase väljaõppe ning töökogemusega, võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet väljastada pädevustunnistuse ilma eksamita. [RT I, 29.06.2018, 3- jõust. 01.07.2018]

(3) Pädevustunnistuse andmise, pädevustunnistuse kehtivuse pikendamise ja duplikaadi eest tuleb tasuda riigilõiv.

(4) Välisriigis omandatud kompetentsuse vastavust käesoleva seaduse alusel nõutavale hindab ja tõendab välisriigi kutse kvalifikatsiooni tunnustamise seaduse kohaselt Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(5) Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitleja personali pädevuseksami läbiviimise ja hindamise korra ning nõuded pädevustunnistuse andmisele kehtestab [valdkonna eest vastutav ministermäärusega](#). [RT I, 29.06.2018, 3- jõust. 01.07.2018]

§ 23. Pädevustunnistus

(1) Pädevustunnistus tõendab isiku kompetentsust ja annab õiguse tegutseda pädevustunnistusel märgitud tegevusalal ja pädevuse ulatuses.

(2) Pädevustunnistus antakse kehtivusega kuni viis aastat. Pädevustunnistuse kehtivust võib isiku taotlusel korduvalt viie aasta kaupa pikendada tingimusel, et isiku töövaldkonnas nõutav kompetentsus ei ole muutunud.

(3) Pädevustunnistuse omanik peab vähemalt üks kord viie aasta jooksul osa võtma erialasest täiendusõppest. Täiendusõpe kestab vähemalt kuus akadeemilist koolitustundi ja peab seonduma pädevustunnistuse valdkonnaga. Täiendusõppeks on ka täienduskoolitusel lektorina esinemine. Täiendusõppe läbimine on pädevustunnistuse kehtivusaja pikendamise eelduseks.

(4) Pädevustunnistuse võib kehtetuks tunnistada, kui selle omanik ei ole pärast pädevustunnistuse saamist kahe aasta jooksul sellel märgitud tegevusalal tööle asunud või ta ei ole üle kahe järjestikuse aasta töötanud pädevustunnistusel märgitud tegevusalal.

(5) Pädevustunnistus tunnistatakse kehtetuks, kui selle omanik:

- 1) ei vasta käesoleva seaduse nõuetele;
- 2) on käidelnud lõhkematerjali või pürotehnilist toodet joobeseisundis;
- 3) on pädevustunnistusega hõlmatud tegevuses oma hooletuse tõttu põhjustanud raske tagajärje või suure kahju;
- 4) on korduvalt rikkunud ohutusnõudeid või käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõudeid.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktide 2–4 alusel pädevustunnistuse kehtetuks tunnistamise korral ei saa isik uut pädevustunnistust taotleda ühe aasta jooksul pädevustunnistuse kehtetuks tunnistamise päevast arvates.

3. peatükk

Nõuded lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitlemiskohale ja hoiutingimustele

§ 24. Käitlemiskohale ja hoiutingimustele esitatavad nõuded

(1) Käesolevas peatükis sätestatud nõudeid kohaldatakse lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitlemise kohale (edaspidi *käitlemiskoht*), kus valmistatakse või hoitakse lõhkematerjali või pürotehnilist toodet.

(2) Lõhkematerjali ja pürotehnilist toodet käideldakse kohas, mis on sellel otstarbel kasutamiseks sobiv, nõuetele vastav ja ohutus kauguses objektist, mida lõhkematerjali või pürotehnilise toote käitlemisel tekkida võiv õnnetusjuhtum võiks kahjustada. Võimaliku õnnetuse korral peab olema tagatud väljaspool ohuala asuva inimese, asja ja keskkonna ohutus.

(3) Lõhkematerjali käitlemiskohas tuleb tagada käitlemiskoha valve. Valverežiimi määrab käitlemiskoha omanik kooskõlastatult Politsei- ja Piirivalveametiga. Politsei- ja Piirivalveametil on õigus nõuda valverežiimi muutmist.

(4) [Valdkonna eest vastutav ministervõib](#) määrusega kehtestada lõhkematerjali käitlemiskoha valverežiimile esitatavad nõuded.

(5) Nõuded lõhkematerjali ja pürotehnilise toote hoiutingimustele, käitlemiskohale, käitlemiskohas hoitava maksimaalselt lubatavale kogusele ja ohutule kaugusele kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#)määrusega.

§ 25. Käitlemiskoha käitamisluba

(1) Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitlemiskohal peab olema käitamisluba.

(2) Käesoleva seaduse kohast käitamisluba ei pea olema:

- 1) lõhkematerjali ja pürotehnilise toote transpordil nende ümberlaadimise kohas;
- 2) lõhketöö tegemise kohas pumbatava emulsioonlõhkeaine ja lihtlõhkeaine valmistamisel;
- 3) käitlemiskohal, kus hävitatakse või kasutatakse lõhkematerjali või pürotehnilist toodet;
- 4) müügikohal, kus hoitakse pürotehnilist toodet koguses, mis ei ületa 100 kilogrammi;
- 5) oma tarbeks soetatud pürotehnilise toote hoidmisel koguses, mis ei ületa 20 kilogrammi;
- 6) käitlemiskohal, millel on relvaseaduse kohane luba ja kus käideldakse ohtlike veoste rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkuleppe kohasesse ohuklassi 1.3C või ohuklassi 1.4S kuuluvaid tooteid koguses, mis ei ületa 50 kilogrammi;
- 7) käitlemiskohal, millel on kemikaaliseaduse kohane ohtliku ettevõtte või suurõnnetuse ohuga ettevõtte käitamisluba, mis hõlmab lõhkematerjali või pürotehnilise toote käitlemist.

(3) Käitamisloaga nähakse ette käitlemiskohas lubatavad tegevused ning hoitava lõhkematerjali ja pürotehniliste toodete maksimaalne kogus allklasside ja sobivusrühmade järgi.

(4) Käitlemiskohas tehtavatest ümberehitustest, seadmete vahetamisest, tootmistehnoloogia muutmisest, maksimaalse tootmis- või hoiustamismahu suurendamisest või käitlemiskoha muul viisil laiendamisest teavitatakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet alustab vajaduse korral käitamisloa muutmise menetluse.

§ 26. Käitamisloa taotlemine

(1) Käitamisloa saamiseks esitatakse taotlus Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile koos järgmiste dokumentide ja andmetega:

- 1) käitlemiskoha aadress, ning kui see on asjakohane, siis ka käitlemiskoha ja seda ümbritseva maa-ala plaan, millest nähtub käitlemiskoha ohuala ja ohualasse jäävad ehitised ning nende otstarve;
- 2) käitlemiskohas hoitava lõhkematerjali ja pürotehnilise toote kogus ohtlike veoste rahvusvahelise autoveo Euroopa kokkuleppe kohaste allklasside ja sobivusrühmade järgi;
- 3) lõhkematerjali või pürotehnilise toote valmistamisel lõhkematerjali või pürotehnilise toote nimetus, kasutatavate ainete nimetused ja nende omadusi kirjeldavad andmed, valmistamistehnoloogia ning maksimaalne aastane tootmismahut;
- 4) kirjeldus rakendatud abinõudest, mis tagavad, et kõrvaline isik ei pääse hoiustatava lõhkematerjali ja pürotehnilise toote juurde;
- 5) konteinerhoidla kirjeldus ja tehnilised andmed, kui lõhkematerjali või pürotehnilist toodet hoitakse konteinerhoidlas;
- 6) ehitise omaniku kirjalik nõusolek ehitise kasutamise kohta lõhkematerjali või pürotehnilise toote käitlemiskohana, kui taotlust ei esita ehitise omanik;
- 7) andmed hoiustamise aja kohta, kui lõhkematerjali või pürotehnilist toodet käideldakse ajutiselt;
- 8) kemikaaliseaduse kohaselt nõutavad dokumendid, kui käitlemiskohas hoitavad ohtlike ainete kogused ületavad kemikaali ohtlikkuse alammäära kemikaaliseaduse tähenduses ja kui käitlemiskohal puudub kemikaaliseaduse kohane luba.

(2) Käitamisloa taotlemisel tasutakse riigilõiv.

(3) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet edastab käitamisloa taotluse Kaitsepolitseiametile, Politsei- ja Piirivalveametile ning Päästeametile, kes kooskõlastavad või jätvavad taotluse põhjendatult kooskõlastamata 30 päeva jooksul dokumentide laekumise päevast arvates.

(4) Käitamisloa andmise otsustab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet kahe kuu jooksul taotluse ja muude nõutud dokumentide laekumise päevast arvates.

(5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teavitab Kaitsepolitseiametit, Politsei- ja Piirivalveametit, Päästeametit ning asukohajärgset kohaliku omavalitsuse üksust käitamisloa andmisest, kehtivuse peatamisest ja kehtetuks tunnistamisest.

§ 27. Käitamisloa kontrolli

Käitamisloa antakse, kui:

- 1) käitlemiskoht ja käitlemise tingimused vastavad õigusaktides sätestatud nõuetele;
- 2) rakendatud abinõud tagavad käitlemiskoha kasutamisel inimese, asja ja keskkonna ohutuse ning julgeoleku;
- 3) ehitise kasutamine käitlemiskohana vastab ehitise kasutusotstarbele.

§ 28. Käitamisloa kehtivuse peatamine ja kehtetuks tunnistamine

(1) Käitamisloa kehtetuks tunnistamisele kohaldatakse majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse §-s 37 sätestatud, arvestades käesolevast seadusest tulenevaid erisusi.

(2) Käitamisloa kehtetuks tunnistamise aluse ilmnemisel võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet ajutiselt peatada käitamisloa kehtivuse. Käitamisloa kehtivus peatatakse kuni peatamise põhjuse äralangemiseni või käitamisloa kehtetuks tunnistamiseni.

(3) Käitlemiskohas käitlemise lõpetamisest tuleb Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile teada anda hiljemalt kaks nädalat enne käitlemise lõpetamist.

§ 29. Käitamisloa kehtivuse peatamise ja kehtetuks tunnistamise tagajärjed

(1) Käitamisloa kehtivuse peatamise korral peab käitleja rakendama vajalikud abinõud puuduse kõrvaldamiseks ja ohutuse tagamiseks käitises. Lõhkematerjali või pürotehnilise toote valmistamise korral peab käitleja lõpetama lõhkematerjali või pürotehnilise toote valmistamise.

(2) Kui käitamisloa kehtivuse peatamise aluseks on olnud asjaolu ei ole käitamisloa kehtivuse peatamise tähtaja jooksul kõrvaldatud või ära langenud, tunnistab Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet käitamisloa kehtetuks.

(3) Kui käitlemiskohas ei ole tagatud julgeolek või inimese, asja või keskkonna ohutus, võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet nõuda käitleja valduses oleva lõhkematerjali või pürotehnilise toote hoiustamist sobivas ning nõuetele vastavas käitlemiskohas.

4. peatükk

Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote kasutamine

1. jagu

Lõhketöö ja ohtlikum lõhketöö

§ 30. Lõhketöö ja ohtlikum lõhketöö

(1) Lõhketöö on kontrollitav ja juhitud materjali purustamine ning teisaldamine, struktuuri või vormi muutmine, seisilise laine tekitamine või lõhkematerjali hävitamine plahvatuse jõul.

- (2) Ohtlikum lõhketöö käesoleva seaduse tähenduses on lõhketöö:
- 1) veekogus ja tiheasustusega asulas;
 - 2) mille ohuala piiridesse jääb teise isiku omandis olev ehitis;
 - 3) ehitise purustamiseks;
 - 4) metalli purustamiseks või liitmiseks.

(3) Ohtlikumaks lõhketööks ei loeta maapinnast sügavamal kui 25 meetrit tehtavat lõhketööd.

§ 31. Lõhketööle esitatavad nõuded

(1) Lõhketööd võib teha lõhkaja ja lõhkemeister. Lõhkemeister võib kaasata lõhketöösse teisi lõhkematerjali vahetuid käitlejaid.

(2) Ohtlikumat lõhketööd võib teha loa alusel.

(3) Lõhketööd tuleb teha vastavalt lõhketöö projektile ja ohutusnõudeid järgides. Lõhketöö parameetrid ja kasutatavad abivahendid peavad tagama, et lõõklaine, kildude laialipaiskumise ning seismilise võnkumise tõttu avalduvad mõjud oleksid lõhketöö ohualasse jäävatele ehitistele ja seadmetele minimaalsed.

(4) Lõhketöö projekt on ohutuks lõhketööks vajaliku tehnilist teavet sisaldav lõhketöö kirjeldus. Lõhketöö projekti kinnitab lõhkematerjali käitlemise korraldaja.

(5) Lõhketöö projektita võib lõhata lõhkeauku kaeveõonele vajaliku gabariidi andmiseks, ripiku kõrvaldamiseks, kaeveõone süvendamiseks, tõrkelaengu likvideerimiseks, ülegabariitse tüki purustamiseks ning päästesündmuse lahendamisel.

§ 32. Ohtlikuma lõhketöö luba

(1) Ohtlikuma lõhketöö loa saamiseks esitatakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile taotlus järgmiste andmete ja dokumentidega:

- 1) lõhketöö loa taotleja nimi ja kontaktandmed;
- 2) lõhketöö tegemise koht ja eeldatav aeg;
- 3) lõhketöö projekt.

(2) Ohtlikuma lõhketöö loa taotlemisel tuleb tasuda riigilõiv.

(3) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teavitab kavandatavast lõhketööst, selle ohualast, planeeritavast ajast ja eesmärgist kohaliku omavalitsuse üksust. Kui lõhketöö toimub merel, tuleb teavitada Veeteede Ametit. Kui lõhketöö ohuala jääb lennuvälja lähiümbrusesse, tuleb teavitada Lennuametit. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teavitab asjakohasel juhul ka muud riigiasutust, kelle pädevusse kuuluvat valdkonda kavandatav lõhketöö võib puudutada.

(4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet kaasab loa menetluse kavandatava lõhketöö ohualasse jääva ehitise omaniku või tema esindaja ja võimaldab tal avaldada arvamust kavandatava lõhketöö kohta viie tööpäeva jooksul teate saamise päevast arvates.

(5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet hindab ohtlikuma lõhketöö võimalikke tagajärgi, arvestades kahjulike tagajärgede vältimiseks ettenähtud abinõusid, ning annab sellest lähtuvalt loa või keeldub loa andmisest 14 tööpäeva jooksul nõuetekohase taotluse laekumise päevast arvates.

(6) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet keeldub loa andmisest, kui:

- 1) lõhketöö projekt ei vasta nõuetele;
- 2) kavandatava lõhketöö ohu ja riskide vähendamiseks rakendatavad abinõud ei ole piisavad.

(7) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teavitab loa andmisest Politsei- ja Piirivalveametit, Kaitsepolitseiametit, kohaliku omavalitsuse üksust, vastuväite esitanud ehitise omanikku ning vajaduse korral Lennuametit või Veeteede Ametit.

(8) Ohtlikuma lõhketöö luba antakse kehtivusega kuni üks aasta või ühekordse lõhketöö tegemise ajaks. Loa kehtivuse tähtaega võib pikendada aasta kaupa, kui lõhketöö ohuala piirid ja lõhketöö projekt ei ole muutunud. Loa kehtivuse pikendamiseks tuleb esitada taotlus Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile ja tasuda riigilõiv.

(9) Enne lõhketöö tegemist peab loa saanud isik mõistliku aja jooksul teavitama ohualasse jääva ehitise omanikku ja asjakohasel juhul ka kolmandat isikut, kellele lõhketöö võib ohtu kujutada. Enne ohtlikuma lõhketöö algust, välja arvatud lõhkamisel karjääris või kaevanduses, teavitab loa omaja lõhketöö toimumisest Politsei- ja Piirivalveametit vähemalt kolm tundi ette.

2. jagu

Nõuded pürotehnilise toote kasutamisele

§ 33. Pürotehnilise toote kasutamine

(1) Pürotehnilist toodet võib kasutada üksnes vastavalt selle kasutusotstarbele, kooskõlas ohutusnõuetega ning arvestades toote kasutamisele määratud vanusepiirangut. Pürotehnilise toote kasutamisel tuleb arvestada avalikus kohas käitumise ja avaliku korra nõudeid.

(2) F4- ja T2-kategooria pürotehnilist toodet võib kasutada üksnes pürotehnik.

(3) Pürotehnilist toodet, mis on toodetud teadusuuringu, arendustöö või katsetamise eesmärgil ja mille nõuetele vastavust ei ole ettenähtud korras tõendatud, võib kasutada üksnes teadusuuringute, arendustöö või katsetamise eesmärgil. Kui see on asjakohane, peab selline toode olema varustatud selgelt nähtava sildiga, millest nähtub, et see toode ei vasta nõuetele ja et see on kasutatav üksnes teadusuuringu, arendustöö või katsetamise eesmärgil.

(4) Pauguti kasutamine on keelatud. Seda keeldu ei kohaldata isiku suhtes, kes kasutab paugutit oma majandus- või kutsetegevuses.

(5) Pauguti on teravaid kilde mitteandvasse mittemetallist kesta paigutatud pürotehniline toode, mis laengu süttimisel tekitab peamiselt pauguga heliefekti.

(6) Laeva ohutusvarustuses kasutatava punase signaalraketi ja muu sarnase värvusega raketi kasutamine merel ning rannikul ohuolukorraga on keelatud.

§ 34. Ilutulestiku korraldamine

(1) Ilutulestiku korraldamise luba peab olema ilutulestiku korraldamiseks:

- 1) avalikul üritusel F3- ja F4-kategooria pürotehnilise tootega;
- 2) tiheasustusega asulas F4-kategooria pürotehnilise tootega.

(2) Ilutulestiku korraldaja teavitab vähemalt kolm päeva ette järgmisi asutusi:

- 1) F4-kategooria pürotehnilise tootega ilutulestiku korraldamisel avalikul üritusel või tiheasustusega asulas – Politsei- ja Piirivalveametit ning Päästeametit;
- 2) T2-kategooria pürotehnilise tootega ilutulestiku korraldamisel – Päästeametit;
- 3) lennuvälja lähiümbruses ilutulestiku korraldamisel, kasutades pürotehnilist toodet lennukõrgusega üle 45 meetri, – Lennuametit.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud ilutulestiku korraldamiseks tuleb koostada kavandatava ilutulestiku korraldamist kajastav kirjeldus.

§ 35. Ilutulestiku korraldamise loa taotlemine

(1) Ilutulestiku korraldamise taotlus esitatakse valla- või linnavalitsusele või asjakohasele valla- või linnavalitsuse struktuuriüksusele (edaspidi *valla- või linnavalitsus*).

(2) Valla- või linnavalitsus vaatab ilutulestiku korraldamise taotluse läbi ja teeb otsuse viie tööpäeva jooksul taotluse laekumise päevast arvates.

(3) Ilutulestiku korraldamise taotluses peavad sisalduma järgmised andmed:

- 1) taotleja nimi ja kontaktandmed, ning kui ilutulestikku ei korralda vahetu taotleja, siis ka andmed ilutulestiku korraldaja kohta;
- 2) ilutulestiku korraldamise koht, kuupäev ja kellaaeg;
- 3) käesoleva seaduse § 34 lõikes 3 sätestatud juhul ka ilutulestiku korraldamist kajastav kirjeldus;
- 4) õnnetuse vältimiseks rakendatavad abinõud.

(4) Kui on alust arvata, et ilutulestik läbib lennuvälja lähiümbruse lähenemis- või tõususektorit, tuleb ilutulestiku korraldamine kooskõlastada Lennuametiga. Lennuamet kooskõlastab taotluse või jätab selle kooskõlastamata kolme tööpäeva jooksul taotluse laekumise päevast arvates.

(5) Loa andmisest võib keelduda, kui:

- 1) ilutulestiku korraldamine rikuks avalikku korda või kahjustaks inimese elu, tervist, asja või keskkonda ja rakendatavad ohutusabinõud ei oleks õnnetuse vältimiseks piisavad;
- 2) ilutulestiku korraldajal puudub tegevusluba, kui see on nõutav.

(6) Valla- või linnavalitsus teavitab loa andmisest Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit.

5. peatükk

Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote vedu

§ 36. Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote vedu

(1) Strateegilise kauba seaduse kohase strateegiliste kaupade nimekirja arvatud lõhkematerjali veole ja teenuse osutamisele kohaldatakse strateegilise kauba seadust.

(2) Strateegiliste kaupade nimekirja arvamata jäetud lõhkematerjali sisse- ja väljavedu toimub käesoleva seaduse alusel antud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti loa alusel.

(3) Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote veole auto-, raudtee-, vee- ja õhustranspordiga kohaldatakse selle veoliigi kohta kehtestatud õigusakte, arvestades käesolevast seadusest tulenevaid erisusi.

§ 37. Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote veoluba

(1) Veoluba on nõutav:

- 1) lõhkematerjali vedamiseks Eestis, välja arvatud vedu tegevuskoha piires;
- 2) lõhkematerjali Eestisse sisseveol ja Eestist väljaveol ning transiidil;
- 3) kolmandast riigist pürotehnilise toote Eestisse sisseveol ja kolmandasse riiki Eestist väljaveol ning transiidil kolmandasse riiki.

(2) Veoloa saamiseks esitatakse Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile taotlus järgmiste andmetega:

- 1) vedaja nimi, telefoninumber, elektronposti aadress ja postiaadress;
- 2) saadetise saaja nimi, telefoninumber, elektronposti aadress ja postiaadress;
- 3) lõhkematerjali või pürotehnilise toote nimetus, kogus, ÜRO ohtlike kaupade veoks antud soovitusel neljast numbrist koosnev ohtliku aine või eseme identifitseerimisnumber (edaspidi *ÜRO number*);
- 4) kui veoluba taotletakse lõhkematerjali või pürotehnilise toote sisseveoks, siis lõhkematerjali unikaalsed identifitseerimisandmed või pürotehnilise toote registreerimisnumber ja toote-, partii- või seerianumber, lõhkematerjali või pürotehnilise toote kirjeldus ning andmed CE-märgise olemasolu kohta;
- 5) veo toimumise viis, marsruut ja vedamise aeg kalendripäeva täpsusega, kui veo toimumise täpne aeg on teada;
- 6) saadetise ladustamise koha aadress, kui see on asjakohane;
- 7) kui lõhkematerjali või pürotehnilist toodet veetakse välja, siis sihtkohariigi luba taotluses nimetatud lõhkematerjali või pürotehnilist toodet sisse vedada, kui luba on sihtriigis nõutav, ja loa eestikeelne tõlge.

(3) Veoloa taotlemisel tasutakse riigilõiv.

(4) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet edastab veoloa taotluse Politsei- ja Piirivalveametile ning Kaitsepolitseiametile ja võimaldab neil viie tööpäeva jooksul taotluse laekumise päevast arvates selle kohta arvamust avaldada. Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet otsustab loa andmise kümne tööpäeva jooksul kõigi nõutavate dokumentide laekumise päevast arvates.

(5) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet keeldub veoloa andmisest, kui:

- 1) esitatud taotlus ei vasta nõuetele;
- 2) esitatud taotlusest nähtub veotingimuste mittevastavus nõuetele;
- 3) sisse veetava saadetise saaja ei ole õigustatud lõhkematerjali või pürotehnilist toodet vastu võtma;
- 4) Eestis turule laskmiseks või kasutamiseks sisse veetav lõhkematerjal või pürotehniline toode ei vasta nõuetele;
- 5) puudub sihtkohariigi luba lõhkematerjali või pürotehnilist toodet sisse vedada, kui luba on sihtriigis nõutav;
- 6) Politsei- ja Piirivalveameti või Kaitsepolitsei ameti hinnangul kujutaks planeeritav vedu olulist või kõrgendatud ohtu julgeolekule ja on tõenäoline, et lõhkematerjal võib sattuda ebaseaduslikku valdusse ja kasutusse;
- 7) sisseveo puhul ei ole saadetise lõplikus ladustamise kohas võimalik lõhkematerjali või pürotehnilist toodet saadetise mahus hoiustada.

(6) Kui käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 4 sätestatud andmed on puudulikud või on alust kahelda lõhkematerjali või pürotehnilise toote nõuetele vastavuses, võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet anda veoloa tingimusel, et toodet ei lubata vabasse ringlusse ja importija hoiustab seda kuni asjaolude selgitamiseni.

(7) Veoluba antakse konkreetse saadetise veoks. Kui puudub oluline või kõrgendatud oht julgeolekule ja erinõuete rakendamine ei ole vajalik, võib veoloa anda ka kindlaks perioodiks, kuid mitte kauemaks kui kaheks aastaks.

(8) Kui taotluse esitamise ajal ei ole vedamise aega kalendripäeva täpsusega võimalik määrata ning planeeritava veo marsruut kulgeb läbi linna või mööda põhimaanteed, võib Politsei- ja Piirivalveamet küsida loa omajalt lisaandmeid veo toimumise kohta. Veoloa omaja esitab andmed veo toimumise kohta Politsei- ja Piirivalveametile esimesel võimalusel, kuid hiljemalt kolm tööpäeva enne veo tegelikku toimumist.

(9) Olulise või kõrgendatud ohu korral julgeolekule võib Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet keelata lõhkematerjali veo, nõuda marsruudi muutmist või täiendavate turvanõuete järgimist lõhkematerjali ebaseadusliku kasutamise ja omamise vältimiseks.

(10) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet teavitab Maksu- ja Tolliametit, Politsei- ja Piirivalveametit ning Kaitsepolitseiametit veoloa andmisest.

§ 38. Lõhkematerjali vedu Euroopa Liidus ja Euroopa Majanduspiirkonnas

(1) Lõhkematerjali vedamisel Eestis ja liikmesriigist Eestisse toomisega ning Eestit läbivaks liikmesriikidevaheliseks veoks loa andmisel, samuti teise liikmesriigi antud loa kooskõlastamisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 37, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi.

(2) Loa saamiseks esitatakse taotlus Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile koos järgmiste andmetega:

- 1) taotleja nimi, aadress ja kontaktandmed;
- 2) lõhkematerjali kogus;
- 3) lõhkematerjali nimetus ja ÜRO number.

(3) Kui käesoleva seaduse § 37 lõike 4 kohaselt loa andmisel kaasatud Politsei- ja Piirivalveameti või Kaitsepolitsei ameti hinnangul on julgeoleku erinõuete järgimine vajalik, tuleb taotlejal esitada täiendavalt järgmised andmed:

- 1) tarnija ja veoettevõtja nimi ning kontaktandmed;
- 2) lõhkematerjali ohuklass ja muu asjakohane teave, mis võimaldab lõhkematerjali identifitseerida;
- 3) kui lõhkematerjali veetakse eesmärgiga lasta see turule, siis teave CE-märgise olemasolu kohta;
- 4) veo viisi ja marsruudi kirjeldus;
- 5) lähetamise ja saabumise eeldatav kuupäev;
- 6) vajaduse korral riiki sisenemise ja riigist väljumise kohad.

(4) Kui Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet annab lõhkematerjali veole loa, annab ta lõhkematerjali saajale dokumendi käesoleva paragrahvi lõikes 2 ja vajaduse korral lõikes 3 nimetatud andmetega. Dokument peab olema lõhkematerjaliga kaasas lõhkematerjali sihtkohta jõudmiseni. Dokumendi koopia säilitamise kohustus on lõhkematerjali saajal.

(5) Kui käesoleva seaduse § 37 lõike 9 alusel rakendatakse abinõusid liikmesriikidevahelisele veole, peab nendest eelnevalt teatama Euroopa Komisjonile.

§ 39. Pürotehnilise toote vedu Euroopa Liidus ja Euroopa Majanduspiirkonnas

Kui isik soovib pürotehnilist toodet liikmesriigist Eestisse tuua üle 20 kilogrammi, peab ta teavitama Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit veo toimumisest hiljemalt kolm tööpäeva enne veo tegelikku toimumist. Teates märgitakse Eestisse toodava pürotehnilise toote kategooria, kogus, nimetus ja toote registreerimisnumber, eeldatav toomise aeg ning ladustamise koht.

6. peatükk Pürotehnilise toote võõrandamine

§ 40. Pürotehnilise toote võõrandamine

(1) Pürotehnilise toote käitleja peab selle toote võõrandamisel täitma järgmisi nõudeid:

- 1) võõrandama ainult sellist pürotehnilist toodet, mis vastab pürotehnilisele tootele kehtestatud nõuetele, on ohutu ja mille omadusi ei ole hoiutingimused halvendanud;
- 2) võõrandama pürotehnilist toodet üksnes selle käitlemise või kasutamise õigust omavale isikule;
- 3) andma võõrandamisel kaasa pürotehnilise toote kasutusjuhendi, kui tootel puudub asjakohane teave;
- 4) arvestama kaubandustegevuse seaduse nõudeid;
- 5) vajaduse korral selgitama ostjale pürotehnilise toote kasutustingimusi.

(2) Defektse ja aegunud pürotehnilise toote võõrandamine kasutamiseks on keelatud. Defektne ja aegunud pürotehniline toode hävitatakse ettenähtud korras.

(3) Pürotehnilist toodet on keelatud võõrandada avalikul üritusel ja tänava- või turukaubanduse korras. Samuti on keelatud pürotehnilise toote selvemüük. Selvemüük on lubatud üksnes F1- ja P1-kategooria pürotehnilise toote puhul.

(4) Keelatud on avalikkusele suunatud tegevus, mille kaudu pakutakse pürotehnilist toodet tasuta, tarbijavõistluse või -mängu raames. See piirang ei kehti F1- ja P1-kategooria pürotehnilise toote puhul.

(5) Pürotehnilise toote võõrandamisel e-kaubanduse korras peab müüja veenduma, et ostjal on õigus pürotehnilist toodet omandada.

§ 41. Vanuselised ja muud piirangud pürotehnilise toote võõrandamisele

(1) F1-kategooria pürotehnilist toodet võib võõrandada vähemalt 12-aastasele isikule, arvestades seejuures tootja poolt pürotehnilise toote pakendile märgitud vanusepiiri.

(2) F2-, F3-, T1- ja P1-kategooria pürotehnilist toodet võib võõrandada vähemalt 18-aastasele isikule.

(3) F4-, T2- ja P2-kategooria pürotehnilist toodet võib võõrandada üksnes erialateadmistega isikule.

(4) Kui müüjal tekib pürotehnilise toote võõrandamisel kahtlus ostja vanuses, peab müüja nõudma isikut tõendava dokumendi esitamist.

(5) Sõidukile mõeldud P1- ja P2-kategooria pürotehnilist toodet ei tehta üldsusele kättesaadavaks, välja arvatud kui see pürotehniline toode on sõidukisse või sõiduki eemaldatavasse osasse sisse ehitatud ja toode tehakse tarbijale kättesaadavaks koos sõidukiga.

(6) Sõidukile mõeldud pürotehniline toode on sõiduki ohutusseadme osa, mis sisaldab pürotehnilist ainet ja mida kasutatakse sõiduki ohutusseadme või muu seadme aktiveerimiseks.

(7) Pauguti müük tarbijale on keelatud.

7. peatükk Riiklik järelevalve

§ 42. Riiklik järelevalve

(1) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti pädevuses on riikliku järelevalve tegemine:

1) lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitlejale esitatud nõuete täitmise üle;

2) lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitlemise nõuete täitmise üle;

3) lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitlemisega seotud objektide üle;

4) pürotehnilise toote jaekaubanduses võõrandamise nõuete üle;

[RT I, 12.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

5) pürotehnilisele tootele kehtestatud nõuete järgimise üle.

[RT I, 12.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(2) Politseiametniku pädevuses on riikliku järelevalve tegemine:

1) lõhkematerjali ja pürotehnilise toote veo üle avalikult kasutataval teel;

2) lõhkematerjali käitlemiskoha valverežiimi üle;

3) pürotehnilise toote kasutamise üle;

4) pürotehnilise toote müügikoha ja pürotehnilise toote võõrandamise nõuete järgimise üle.

(3) Päästeameti pädevuses on riikliku järelevalve tegemine lõhkematerjali ja pürotehnilise toote käitlemise koha tuleohutusele kehtestatud nõuete täitmise üle.

(4) [Kehtetu -RT I, 12.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(5) Maksu- ja Tolliameti pädevuses on riikliku järelevalve tegemine lõhkematerjali ja pürotehnilise toote kolmandast riigist sisseveole ja kolmandasse riiki väljaveole ning teisest Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigist toomisele kehtestatud nõuete täitmise üle.

§ 43. Riikliku järelevalve erimeetmed

(1) Korrakaitseorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemiseks kohaldada korrakaitseseaduse §-des 30, 31, 32, 37, 38, 44, 47, 49, 50, 51 ja 52 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud alustel ja korras. Käitlemiskohta sisenemisel peab korrakaitseorgan tagama ohutuse ja vajaduse korral rakendama abinõusid ohu vähendamiseks.

(2) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametil ning politseiametnikul on õigus teha kontrolltehing, kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud erimeetmetega ei ole võimalik või on oluliselt raskendatud käesoleva seaduse nõuete täitmise üle järelevalve tegemine, kuid see on vajalik korrarikkumise väljaselgitamiseks. Kontrolltehingule kohaldatakse toote nõuetele vastavuse seaduse §-s 54 sätestatud.

[RT I, 12.12.2018, 3- jõust. 01.01.2019]

(3) Konfiskeeritud, käesoleva seaduse alusel või riikliku järelevalve tegemise käigus üle antud lõhkematerjali ja pürotehnilise toote hoidmise, võõrandamise, säilitamise ja hävitamiseks üleandmise korra kehtestab [Vabariigi Valitsusmäärusega](#).

8. peatükk Vastutus

§ 44. Lõhkematerjali ja pürotehnilise toote kasutamise, valmistamise ning hoidmise nõuete rikkumine

(1) Lõhkematerjali või pürotehnilise toote kasutamise, valmistamise või hoidmise nõuete rikkumise, samuti lõhkematerjali või pürotehnilise toote kasutamisele kehtestatud piirangute eiramise eest – karistatakse rahaträhviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahaträhviga kuni 32 000 eurot.

§ 45. Käitlemiskoha käitamislõa kasutamine

(1) Käitlemiskoha käitamislõa kasutamise eest, kui käitamislõa on nõutav, samuti käitlemiskohas tehtavast muudatusest teavitamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 46. Lõhketöö nõuete rikkumine

(1) Lõhketöö projektita tegemise eest või lõhketöö tegemisel projekti nõuete järgimata jätmise eest, kui lõhketöö projekt on nõutav, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 6400 eurot.

§ 47. Pürotehnilise toote ja lõhkematerjali Eestisse toomise nõuete rikkumine

(1) Pürotehnilise toote teisest liikmesriigist Eestisse toomise eest ilma sellest Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit teavitamata, kui teavitamine oli nõutav, samuti lõhkematerjali ja pürotehnilise toote veoloata või kooskõlastuseta Eestisse toomise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 48. Pürotehnilise toote ja lõhkematerjali võõrandamise nõuete rikkumine

(1) Pürotehnilise toote või lõhkematerjali võõrandamise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 32 000 eurot.

§ 49. Arvestuse pidamise nõuete rikkumine

(1) Lõhkematerjali või pürotehnilise toote käibe üle arvestuse pidamise nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 20 000 eurot.
[RT I, 29.06.2018, 3- jõust. 01.07.2018]

§ 50. Pädevus- või kutsetunnistuseta töötamine

Käesoleva seaduse alusel nõutava pädevus- või kutsetunnistuseta tegutsemise eest tegevusalal, millel nõutakse töötajalt pädevus- või kutsetunnistust, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

§ 51. Ilutulestiku tegemise takistamisega ohu tekitamine

Tegevuse eest, millega takistatakse ilutulestiku tegemisel ohutuse tagamist või põhjustatakse pürotehnilise toote mõjutamise või pürotehniku töö segamisega oht inimese elule või tervisele, – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

§ 52. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 44–51 nimetatud väärtegade kohtuväline menetleja on Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(2) Käesoleva seaduse §-des 44, 48 ja 51 nimetatud väärtegade kohtuväline menetleja on ka Politsei- ja Piirivalveamet.

(3) Käesoleva seaduse §-des 44 ja 48 nimetatud väärtetoimepanemise vahendi või vahetuks objektiks olnud aine või eseme võib konfiskeerida vastavalt karistusseadustiku §-le 83 Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet, Politsei- ja Piirivalveamet või kohus.

9. peatükk Rakendussätted

§ 53. Üleminekusätted

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtinud lõhkematerjaliseaduse alusel antud ning käesoleva seaduse jõustumise hetkel kehtivad load ja tunnistused kehtivad kuni nende kehtivusaja lõpuni.

(1¹) Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet võib tunnistada lõhkematerjalilao käitamisloa ja väljaspool lõhkematerjaliladu lõhkematerjali hoidmise loa kehtetuks, kui loa omaja ei vasta käesoleva seaduse nõuetele. [RT I, 29.06.2018, 3- jõust. 01.07.2018]

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist isiku toimepandud tegu, mis on väärtetona karistatav ka käesoleva seaduse alusel ja mille suhtes väärtetomenetlus on pooleli käesoleva seaduse jõustumise hetkel, kvalifitseeritakse käesolevas seaduses väärtetokoosseisu ette nägeva paragrahvi järgi.

§ 54.–§ 59.[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 60. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2017. aasta 4. juulil.

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/28/EL tsiviilotstarbeliseks kasutamiseks mõeldud lõhkematerjalide turul kättesaadavaks tegemist ja järelevalvet käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 96, 29.03.2014, lk 1–44); komisjoni direktiiv 2008/43/EÜ nõukogu direktiivi 93/15/EMÜ kohase tsiviilotstarbeliseks kasutamiseks mõeldud lõhkematerjalide identifitseerimise ja jälgitavuse süsteemi loomise kohta (ELT L 94, 05.04.2008, lk 8–12), muudetud direktiiviga 2012/4/EL (ELT L 50, 23.02.2012, lk 18–20); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/29/EL pürotehniliste toodete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 178, 28.06.2013, lk 27–65); komisjoni rakendusdirektiiv 2014/58/EL, millega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2007/23/EÜ alusel kehtestatakse pürotehniliste toodete jälgitavuse süsteem (ELT L 115, 17.04.2014, lk 28–31).